Raadsvoorstel Besluitvormend

Vaststellen strategie en ambitie klimaatadaptatie

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-20-157904
datum voorstel:	14 juli 2021
datum collegevergadering:	17 augustus 2021
datum raadsvergadering:	23 september 2021
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Mevr. H.M.A. Hooij
behandelend ambtenaar:	Remko van Eeten
e-mailadres:	R.vanEeten@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De klimaatstresskaarten en onderliggende rapportage voor gemeente Teylingen vast te stellen.
2. Het ambitieniveau 'actief' uit het adviesrapport 'Strategie en ambitie klimaatadaptatie Hillegom, Lisse en Teylingen' toe te passen. De belangrijkste vier strategieën en ambities zijn:
   a. Alle nieuwbouw doen we klimaatbestendig;
   b. Bestaand bebouwd gebied maken we klimaatbestendig;
   c. Het buitengebied maken we klimaatbestendig;
   d. De essentiële infrastructuur maken we klimaatbestendig.
3. De ambities op te nemen in de op te stellen omgevingsvisie Teylingen.
4. Het bovengenoemde adviesrapport te gebruiken als basis voor het op te stellen uitvoeringsprogramma Programma Water en Klimaatadaptatie HLTsamen.

Inleiding
Het klimaat verandert. Er zijn duidelijk trends zichtbaar in Nederland zoals oplopende temperatuur, zeespiegelstijging en de toename van de hoeveelheid hevige neerslag. Er wordt op twee manieren gehandeld: 1) het zoveel mogelijk beperken van klimaatverandering met als effect minder uitstoot van broeikasgassen (mitigatie) en 2) het beter omgaan met de genoemde trends van klimaatverandering door maatregelen te nemen in het kader van klimaatadaptatie.

In het adviesrapport "*Voorstel strategie en ambitie klimaatadaptatie Hillegom, Lisse & Teylingen",* zie bijlage A*,* staat de klimaatadaptatiestrategie voor de drie genoemde gemeenten. Deze strategie is de basis voor concrete maatregelen, waarvoor een uitvoeringsagenda wordt opgesteld.

Bestaand kader en context
In het bestuurlijk akkoord Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) hebben alle gemeenten in Nederland samen met het bedrijfsleven en inwoners zich gecommitteerd zich voor te bereiden op het veranderde klimaat.

Het verankeren van klimaatadaptief handelen zowel in beleid als in de fysieke ruimte moet vanaf 2021 verankerd zijn binnen elke gemeente zodat in 2050 Nederland klimaatbestendig is ingericht. Dit houdt concreet in dat alle gemeente klimaatstresstesten uitvoeren (reeds uitgevoerd in 2019) om op de lokale situatie toegespitste strategie en uitvoeringsagenda op te stellen.

Het adviesbureau Nelen & Schuurmans heeft het voorstel over klimaatadaptatie binnen de gemeente Hillegom, Lisse en Teylingen opgesteld (zie bijlage A). Met trendanalyses, modellering en computerberekening is zo goed mogelijke in kaart gebracht wat de HLT-gemeenten in 2050 aan wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen kunnen verwachten. De resultaten zijn opgenomen in het rapport '*Stresstest Klimaatbestendig Hillegom*. *Lisse en Teylingen'* (zie bijlage B) en ook digitaal vertaald in een online atlas: www.hltsamen.klimaatatlas.net. Hierbij zijn de locaties weergegeven die overlast ondervinden. Er wordt geen uitspraak gedaan over tijdspad en kosten. Dit is onder andere afhankelijk van de meekoppelkansen in de uitvoering.
In Lisse is een droogtestudie uitgevoerd, waarvan het rapport is bijgevoegd. In Teylingen is deze studie nog niet uitgevoerd.

De strategie en ambitie die hieruit volgt inzake klimaatadaptatie rust op vier pijlers.

A. Alle nieuwbouw doen we klimaatbestendig;
B. Bestaand bebouwd gebied maken we klimaatbestendig;
C. Het buitengebied maken we klimaatbestendig;
D. De essentiële infrastructuur maken we klimaatbestendig.

Beoogd effect
Vaststellen van adviesrapport *Voorstel strategie en ambitie klimaatadaptatie Hillegom*, *Lisse & Teylingen* door de gemeenteraad en daarmee een richtinggevend kader waarbinnen een uitvoeringsagenda kan worden opgesteld.

Argumenten

1.1 Klimaatverandering is al gaande.
Nelen & Schuurmans hebben goed inzicht gegeven over klimaatverandering middels de modernste modellering en computerberekeningen. De kaarten geven de gemeente inzicht waar - door klimaatverandering - overlast kan ontstaan.

1.2 Alle landelijke overheden, waar toe de gemeente Teylingen behoort, hebben in het DPRA afgesproken om zich voor te bereiden op een veranderend klimaat.

2.1 Gezien de huidige beschikbare financiële middelen is de voorgestelde strategie het minst kostbaar met het meeste effect door slimme koppelkansen te benutten.

2.2 Indien de gemeente geen maatregelen neemt kan de schade zowel financieel als een afnemende mate van leefbaarheid door klimaatverandering enorm oplopen.

3. De strategie vormt de basis voor een verankering van klimaatadaptatie in beleid en handelen in de fysieke leefomgeving, zowel binnen als buiten de gemeentelijk organisatie.

4. Deze strategie geeft aan welke maatregelen we als gemeente gaan oppakken.
In het nog op te stellen Programma Water en Klimaatadaptatie zal worden aangegeven welke maatregelen en keuzes voldoende adequaat zijn voor goed en veilig waterbeheer ten gevolge van klimaatverandering.

Op basis van de berekeningen van de klimaatschadeschatter kan de schade oplopen van 94 tot 259 miljoen voor de gemeente Teylingen.
Dergelijke schade rechtvaardigt minimaal het ambitieniveau 'actief'. Gezien de beperkte financiële situatie voor de komende jaren stellen wij dan ook dit ambitieniveau voor.

Kanttekeningen
Er is binnen de gemeentelijke begrotingscyclus tot 2025 nauwelijks (structureel) financiële middelen beschikbaar om nieuwe initiatieven – zoals actief maatregelen inzake klimaatadaptatie uitvoeren - te ondersteunen.

Financiële consequenties
Inzake de kosten en baten van klimaatadaptatie voor de gemeente Teylingen is de landelijke klimaatschadeschatter gebruikt (zie bijlage C). Dit geeft een indicatie van de schade voor de gehele gemeente Teylingen tot 2050, zie bijlage.

- Hitte € 13 - 14 miljoen
- Droogte € 51 - 196 miljoen
- Wateroverlast € 30 - 49 miljoen

Voor het uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen is op dit moment in de meerjarenbegroting geen budget beschikbaar. Dit houdt in dat klimaatadaptieve maatregelen zich het best kunnen vertalen in meekoppelkansen voor de komende en reguliere (onderhouds)projecten die worden uitgevoerd. Deze meekoppelkansen kunnen een win-winsituatie bieden. In de riolerings-, groen-, water- en wegenprojecten die de komende jaren worden opgepakt kunnen klimaatadaptieve maatregelen als meekoppelkansen worden uitgevoerd. In nieuwe beleidsplannen voor riolering, groen, water en wegen zullen klimaatadaptieve maatregelen worden meegenomen. De bijbehorende kosten worden te zijner tijd in de begrotingsvoorstellen toegelicht; drukken op betreffende taakvelden.

Er bestaan subsidiemaatregelen zoals de Impulsregeling Klimaatadaptatie waar de gemeente Teylingen gebruik van kan maken. Vanuit deze impulsregeling kan 1/3 deel van kosten voor de te nemen klimaatregelen, met een maximum van € 308.527,- worden gefinancierd. Voor het kunnen benutten van deze impulsregeling is het noodzakelijk dat de gemeente participeert in DPRA (Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie) werkregio Holland Rijnland. Daarnaast kan een deel van de klimaatadaptieve maatregelen, met betrekking tot water, gedekt worden via de rioolheffing.

Naar verwachting is aanvullende formatie nodig voor coördinatie en onderzoek, het actief op zoek gaan naar mogelijke financiële tegemoetkomingen vanuit de rijksoverheid, het in kaart brengen en benutten van koppelingen tussen (water)projecten en klimaatadaptieve maatregelen. De laatste mogelijkheid voor het indienen van een subsidieaanvraag voor de impulsregeling is in Q1 2023.

Voor nieuwbouwprojecten is het format Duurzaam Gebouwde Omgeving (DGO) van toepassing en moet(en) de ontwikkelaar(s) zorg dragen voor klimaatadaptieve inrichting.

Aanpak, uitvoering en participatie
Dit raadsvoorstel heeft een relatie met de op te stellen omgevingsvisie. Bij het formeel vaststellen van deze ambitie wordt dit leidend en beleid voor de gemeente Teylingen. Dit houdt in dat bij het opmaken en programmeren van de nieuwe beleidsplannen van o.a. groenbeheer (2021 -2030) en riolering (2022 -2026) er 'actief' rekening moet wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering.

Duurzaamheid
Het ambitieniveau ‘actief’ zal op termijn zorgdragen voor een duurzame leefomgeving voor de bewoners, bedrijven, verenigingen, flora en fauna binnen de gemeente Teylingen.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Klimaatadaptatie is in HLT verband opgesteld, elke afzonderlijke gemeenteraad zal het adviesrapport plus bijlagen ontvangen tegelijk met het raadsvoorstel.

Urgentie
Normaal.

Evaluatie
Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie zal in 2026 een landelijke evaluatie uitvoeren. Uit deze evaluatie komen mogelijk aanvullende aanwijzingen voor de gemeenten.

Bijlagen en achtergrondinformatie

Bijlage A	Adviesrapport Voorstel strategie en ambitie klimaatadaptatie Hillegom, Lisse & Teylingen.
Bijlage B	Stresstest Klimaatbestendig Hillegom, Lisse en Teylingen
Bijlage B1	Uitgangsnotitie HLTsamen
Bijlage B2	Droogtestress Lisse
Bijlage B3	Impactanalyse polders
Bijlage C	Klimaatschadeschatter

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 17 augustus 2021 met als onderwerp: Vaststellen strategie en ambitie klimaatadaptatie

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de gemeentewet

besluit:

1. De klimaatstresskaarten en onderliggende rapportage voor gemeente Teylingen vast te stellen.
2. Uit te spreken dat het niveau "actief" niet ambitieus genoeg is en dat financiering gezocht moet worden (o,.a door lobbby en subsidies) voor opschaling naar het hogere ambitieniveau 'actief plus', zoals nader gespecificeerd in bijlage 1.
   Derhalve wordt besloten het ambitieniveau 'actief' toe te passen en wanneer financiering voorhanden is, in te zetten op hoger ambitieniveau te weten actief plus.
   De belangrijkste vier strategieën en ambities zijn:
   1. Alle nieuwbouw doen we klimaatbestendig;
   2. Bestaand bebouwd gebied maken we klimaatbestendig;
   3. Het buitengebied maken we klimaatbestendig;
   4. De essentiële infrastructuur maken we klimaatbestendig.
3. De ambities op te nemen in de op te stellen omgevingsvisie Teylingen en ook al in de lopende en aankomende projecten per omgaande uit te voeren.
4. Het bovengenoemde adviesrapport te gebruiken als basis voor het op te stellen uitvoeringsprogramma Programma Water en Klimaatadaptatie HLTsamen.
5. Het college de opdracht te geven het onder besluitpunt 4 genoemde uitvoeringsprogramma met spoed te laten opstellen, dit programma nog voor de gemeenteraadsverkiezingen aan de huidige raad voor te leggen. In dit uitvoeringsprogramma dient de gemeente een voorbeeldrol te vervullen.
6. Het college wordt verzocht het financiele hoofdstuk bij het document "uitvoeringsmaatregelen klimaatadaptatie' aan de raad voor te leggen. In dat financiële hoofdstuk wordt tevens gemeld welke jaarlijkse kosten/investeringen voor de uitvoering moeten worden opgenomen en te rapporteren over de resultaten van het binnenhalen van bekende en toekomstige subsidiestromen, zowel van het Rijk als van de provincie en hoe dit wordt opgepakt.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 4 november 2021,

Robert van Dijk griffier	Carla G.J. Breuer Voorzitter
Digitaal ondertekend door Robert van Dijk op 17-11-2021	Digitaal ondertekend door Carla G.J. Breuer op 18-11-2021